

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (åttonde avdelningen)

den 4 maj 2023*

”Begäran om förhandsavgörande – Direktiv 2011/7/EU – Bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner – Artikel 6 – Ett minsta fast belopp om 40 euro som ersättning för indrivningskostnader som borgenären haft – Sena betalningar hänförliga till avtal som ska fullgöras fortlöpande – Rätt till fast ersättning för varje sen betalning – Skyldighet att ge unionsrätten full verkan – Skyldighet att göra en unionsrättskonform tolkning – Allmänna principer i nationell privaträtt”

I mål C-78/22,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Vrchní soud v Praze (Prags överdomstol, Republiken Tjeckien) genom beslut av den 24 januari 2022, som inkom till domstolen den 7 februari 2022, i målet

ALD Automotive s.r.o.

mot

DY, i egenskap av konkursförvaltare för GEDEM-STAV a.s.,

meddelar

DOMSTOLEN (åttonde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden M. Safjan samt domarna N. Piçarra (referent) och N. Jääskinen,

generaladvokat: A. Rantos,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- ALD Automotive s.r.o., genom J. Melkus, advokát,
- Tjeckiens regering, genom A. Edelmannová, M. Smolek och J. Vlácil, samtliga i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tjeckiska.

– Europeiska kommissionen, genom G. Gattinara och P. Ondrůšek, båda i egenskap av ombud,
med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till
avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner (EUT L 48, 2011, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan ALD Automotive s.r.o. (nedan kallat ALD) och DY, i egenskap av konkursförvaltare för gäldenärsbolaget GEDEM-STAV a.s. (nedan kallat Gedem), rörande en talan med yrkande om fast ersättning för indrivningskostnader som ALD haft till följd av sena betalningar inom ramen för fem avtal mellan ALD och Gedem, vilka skulle fullgöras fortlöpande.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 I skälen 3 och 19 i direktiv 2011/7 anges följande:

”(3) Många betalningar vid handelstransaktioner mellan ekonomiska aktörer eller mellan ekonomiska aktörer och offentliga myndigheter görs senare än vad som parterna enats om i avtalet eller i standardavtalsvillkoren. Trots att varorna och tjänsterna tillhandahållits betalas fakturorna för dem i många fall långt efter förfallodatum. Dessa sena betalningar inverkar negativt på företagets likviditet och komplicerar deras ekonomiska förvaltning. Det påverkar också deras konkurrenskraft och lönsamhet när borgenären behöver extern finansiering på grund av sena betalningar. ...

...

(19) Borgenären måste få skälig ersättning för sina indrivningskostnader till följd av sena betalningar för att motverka sena betalningar. Indrivningskostnaderna bör också omfatta indrivning av administrativa kostnader och ersättning för interna kostnader till följd av sena betalningar, för vilka detta direktiv bör fastställa ett minsta fast belopp som får kumuleras med räntan vid sen betalning. Syftet med ersättning i form av ett fast belopp bör vara att begränsa de administrativa och interna kostnaderna i samband med indrivning. ...”
- 4 Artikel 1 i direktivet har rubriken ”Syfte och tillämpningsområde”. I punkterna 1 och 2 i denna artikel föreskrivs följande:

”1. Syftet med detta direktiv är att bekämpa sena betalningar vid handelstransaktioner, för att se till att den inre marknaden fungerar väl och därigenom främja företagets, särskilt de små och medelstora företagets, konkurrenskraft.

2 Detta direktiv ska gälla alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner.”

5 I artikel 2 i nämnda direktiv föreskrivs följande:

”I detta direktiv avses med

1. *handelstransaktioner*: transaktioner mellan företag eller mellan företag och offentliga myndigheter som leder till leverans av varor eller tillhandahållande av tjänster mot ersättning,

...

4. *sen betalning*: betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning och där de villkor som fastställts i artikel 3.1 eller 4.1 har uppfyllts,

...

8. *förfallet belopp*: det kapitalbelopp som skulle ha betalats inom den avtalsenliga eller lagstadgade betalningstiden, inbegripet tillämpliga skatter, tullar, avgifter och övriga pålagor som specificeras i fakturan eller i en likvärdig begäran om betalning,

...”

6 I artikel 3 i samma direktiv, som har rubriken ”Transaktioner mellan företag”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, vid handelstransaktioner mellan företag, är berättigad till ränta vid sen betalning utan att det krävs en påminnelse om följande villkor är uppfyllda:

a) Borgenären har fullgjort sina avtalsenliga och lagstadgade skyldigheter.

b) Borgenären har inte mottagit det förfallna beloppet i tid, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet.”

7 I artikel 6 i direktiv 2011/7, med rubriken ”Ersättning för indrivningskostnader”, föreskrivs följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att borgenären, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner i enlighet med artikel 3 eller 4, har rätt till minst ett fast belopp om 40 [euro] av gäldenären.

2 Medlemsstaterna ska se till att det fasta belopp som avses i punkt 1 är betalbart utan att det krävs en påminnelse och som ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader.

3 Borgenären ska ha rätt att utöver det fasta belopp som anges i punkt 1 få skälig ersättning från gäldenären för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning. Detta kan omfatta bland annat kostnader som uppkommit på grund av att en jurist eller en indrivningsbyrå anlitas.”

8 I artikel 7 i direktivet, med rubriken ”Oskäligen avtalsvillkor och bruk”, föreskrivs följande i punkt 1:

”Medlemsstaterna ska se till att ett avtalsvillkor eller ett bruk om tidpunkt eller period för betalning, räntesats för ränta vid sen betalning eller ersättning för indrivningskostnader antingen inte är verkställbart eller ger upphov till skadeståndskrav om det är grovt oskäligt mot borgenären.

När det fastställs om ett avtalsvillkor eller ett bruk är grovt oskäligt mot borgenären, på ett sätt som avses i första stycket, ska alla omständigheter i fallet beaktas, inklusive:

...

c) om gäldenären har något objektivt skäl för att avvika ... från det fasta belopp som avses i artikel 6.1.

...”

Tjeckisk rätt

9 I 2 § punkt 3 i zákon č. 89/2012, občanský zákoník) (lag nr 89/2012 om införande av civilagen) föreskrivs följande:

”Tolkningen och tillämpningen av en lagbestämmelse får varken strida mot god sed eller leda till grymma handlingar eller orättvisor som uppfattas som kränkande av gemene man”

10 I 3 § i nařízení vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěrenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích (regeringens förordning nr 351/2013 om fastställande av beloppet för dröjsmålsränta och kostnader för indrivning av en fordran, för ersättning till likvidatorer och ledamöter av det administrativa organet för den juridiska person som utsetts av domstolen, och om precisering av vissa frågor som berör officiell tidskrift för civila och kommersiella annonser och allmänna register över juridiska och fysiska personer, förvaltningsfonder och information rörande verkliga ägare) (nedan kallad förordning nr 351/2013), föreskrivs följande:

”När det rör sig om en ömsesidig förpliktelse mellan ekonomiska aktörer eller om en ömsesidig förpliktelse mellan en ekonomisk aktör och en upphandlande myndighet enligt lagen om offentlig upphandling innebär en skyldighet att mot vederlag tillhandahålla varor eller tjänster till den upphandlande myndigheten, uppgår minimikostnaden för indrivning av varje fordran till 1 200 [tjeckiska kronor (CZK) (cirka 50 euro)].”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

11 ALD och Gedom, två bolag bildade enligt tjeckisk rätt, ingick fem avtal om uthyrning av lös egendom (nedan kallade de aktuella avtalen eller avtalen i fråga). Enligt de allmänna villkor som var tillämpliga på dessa avtal var ALD skyldigt att utfärda separata fakturor för de belopp som skulle erläggas som ersättning för de tjänster som Gedom tillhandahölls i enlighet med dessa avtal. Gedom skulle betala dessa belopp på den förfallodag som angavs i fakturorna.

- 12 Under perioder som inföll mellan den 27 april 2016 och den 30 september 2016 betalade Gede m emellertid inte 25 belopp, om sammanlagt 206 799,13 CZK (cirka 8 750 euro), på de förfallodagar som angavs i de aktuella avtalen.
- 13 Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (Regiondomstolen i Hradec Králové – avdelningen i Pardubice, Republiken Tjeckien) förklarade, genom beslut av den 12 april 2017, att Gede m var insolvent, försatte bolaget i konkurs och utsåg DY till konkursförvaltare för bolaget.
- 14 Inom ramen för detta förfarande begärde ALD betalning av sin fordran jämte dröjsmålsränta samt, som ersättning för indrivningskostnader, ett fast belopp på 1 200 CZK för vart och ett av de 25 belopp som skulle betalas enligt de fem avtalen i fråga, det vill säga totalt 30 000 CZK (cirka 1 250 euro), med stöd av 3 § i förordning nr 351/2013.
- 15 Efter det att DY bestritt betalningsansvar för det fasta beloppet väckte ALD talan vid Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích (Regiondomstolen i Hradec Králové – avdelningen i Pardubice) och yrkade att nämnda domstol skulle fastställa att ALD hade rätt till en fast ersättning för indrivningskostnaderna för vart och ett av de 25 belopp som skulle betalas enligt de fem avtalen i fråga.
- 16 Genom dom av den 28 maj 2018 biföll nämnda domstol delvis ALD:s talan, och beviljade ALD en fast ersättning för indrivningskostnaderna om 1 200 CZK för fordringarna enligt vart och ett av de fem avtalen, det vill säga totalt 6 000 CZK (cirka 250 euro). Talan ogillades i övrigt.
- 17 ALD överklagade denna dom till Vrchní soud v Praze (Prags överdomstol, Republiken Tjeckien), som är hänskjutande domstol och som fastställde nämnda dom. Den hänskjutande domstolen ansåg att den fasta ersättningen för indrivningskostnaderna i förevarande fall endast skulle betalas en gång för vart och ett av de fem avtalen, oberoende av antalet betalningar som inte erlagts per förfallodagen.
- 18 ALD överklagade dessa domar till Ústavní soud (Författningsdomstolen, Republiken Tjeckien), som genom dom av den 24 november 2020 upphävde den dom som hade meddelats av Vrchní soud v Praze (Prags överdomstol) och återförvisade målet till nämnda domstol, men ogillade talan i övrigt. Ústavní soud (Författningsdomstolen) ansåg att den hänskjutande domstolen hade åsidosatt bolagets rätt till en rättvis rättegång, vilken garanteras i den tjeckiska konstitutionen, genom att inte pröva huruvida det var nödvändigt att hänskjuta en tolkningsfråga till EU-domstolen med stöd av artikel 267 FEUF, trots att ALD hade gjort gällande att det var nödvändigt att tolka den nationella lagstiftningen i överensstämmelse med unionsrätten.
- 19 Eftersom de aktuella avtalen avser fortlöpande betalningar vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida borgenären, för att syftet med direktiv 2011/7 ska uppnås, ska erhålla det fasta belopp som föreskrivs i artikel 6.1 i direktivet för varje sen betalning som uppkommer inom ramen för fullgörandet av ett enda avtal, inbegripet när de betalningar som inte gjorts på förfallodagen avser små belopp eller belopp som till och med är lägre än detta fasta belopp, eller om det är tillräckligt att borgenären erhåller ett enda fast belopp för alla sena betalningar i samband med fullgörandet av avtalet. Den hänskjutande domstolen vill även få klarhet i huruvida den nationella domstolen kan avslå en begäran som grundar sig på den första tolkningen, för det fall denna begäran ”strider mot god sed (artikel 2.3 i [lag nr 89/2012])”.

20 Mot denna bakgrund beslutade Vrchní soud v Praze (Prags överdomstol) att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till EU-domstolen:

- ”1) Vilka kriterier ska vara uppfyllda för att en fordran på minst det fasta belopp om 40 euro som avses i artikel 6.1 i [direktiv 2011/7] ska uppkomma i samband med avtal om upprepade eller fortlöpande prestationer?
- 2) Kan medlemsstaternas domstolar vägra att bifalla en begäran med stöd av artikel 6.1 i [direktiv 2011/7] med hänvisning till allmänna privaträttsliga principer?
- 3) För det fall den andra frågan besvaras jakande, under vilka villkor kan medlemsstaternas domstolar neka en borgenär det belopp som avses i artikel 6.1 i [direktiv 2011/7]?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

- 21 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida artikel 6.1 i direktiv 2011/7, jämförd med artikel 3 i samma direktiv, ska tolkas så, att när det i ett och samma avtal föreskrivs periodiska betalningar, som var och en ska erläggas inom en viss frist, ska det minsta fasta belopp om 40 euro som föreskrivs i artikel 6.1 betalas till borgenären som ersättning för indrivningskostnader för varje sen betalning, eller om detta fasta belopp ska betalas en enda gång i samband med fullgörandet av ett enda avtal, oberoende av hur många betalningar som inte har gjorts inom denna frist.
- 22 För det första föreskrivs i artikel 6.1 i direktiv 2011/7 att medlemsstaterna, om ränta vid sen betalning ska utgå vid handelstransaktioner i enlighet med artikel 2 led 1 i detta direktiv, ska säkerställa att borgenären har rätt till minst ett fast belopp om 40 euro av gäldenären. Punkt 2 i nämnda artikel 6 ålägger dessutom medlemsstaterna att se till att detta fasta belopp är automatiskt betalbart, utan att det krävs en påminnelse till gäldenären, samt att det utgör en ersättning för borgenärens indrivningskostnader. Enligt punkt 3 i nämnda artikel ska borgenären slutligen ha rätt att utöver det minsta fasta beloppet om 40 euro få skälig ersättning från gäldenären för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning.
- 23 Begreppet ”sen betalning”, som ligger till grund för borgenärens rätt att från gäldenären inte bara erhålla dröjsmålsränta enligt artikel 3.1 i direktiv 2011/7, utan även ett minsta fast belopp om 40 euro enligt artikel 6.1 i direktivet, definieras i artikel 2 led 4 i direktivet som varje betalning som inte skett inom den avtalsenliga eller lagstadgade tidsfristen för betalning. Eftersom nämnda direktiv, enligt artikel 1.2, täcker ”alla betalningar som görs som ersättning vid handelstransaktioner”, är begreppet ”sen betalning” tillämpligt på varje handelstransaktion sedd var och en för sig (dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkt 21 och där angiven rättspraxis).
- 24 För det andra fastställer artikel 6.1 i direktiv 2011/7 villkoren för att ett minsta fast belopp om 40 euro ska kunna utkrävas vid handelstransaktioner mellan företag genom att hänvisa till artikel 3 i direktivet. I punkt 1 i denna artikel föreskrivs att medlemsstaterna, vid handelstransaktioner mellan företag, ska säkerställa att en borgenär som har fullgjort sina skyldigheter och som inte har mottagit det förfallna beloppet i tid är berättigad till ränta vid sen

- betalning, utan att det krävs en påminnelse, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet (dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkt 22 och där angiven rättspraxis).
- 25 I likhet med rätten till ränta vid sen betalning enligt artikel 3.1 i direktiv 2011/7 är således rätten till ett minsta fast belopp enligt artikel 6.1 i direktiv 2011/7, som också följer av en ”sen betalning”, i den mening som avses i artikel 2 led 4 i direktivet, kopplad till ”handelstransaktioner” sedda var för sig. Denna ränta, precis som det fasta beloppet, blir automatiskt utkrävbar när den betalningsfrist som föreskrivs i artikel 3.3–3.5 i samma direktiv löpt ut, under förutsättning att villkoren i artikel 3.1 är uppfyllda (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkt 23 och där angiven rättspraxis).
- 26 Artikel 6.1 och 6.2 i direktiv 2011/7 ska således tolkas så, att en borgenär som har fullgjort sina skyldigheter har rätt till det minsta fasta beloppet om 40 euro, som ersättning för indrivningskostnader, för varje på förfallodagen utebliven betalning för en handelstransaktion, som styrks av en faktura eller en likvärdig begäran om betalning, även när flera betalningar för leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster av periodisk karaktär vilka följer av ett och samma avtal är sena, förutom om gäldenären inte är ansvarig för dröjsmålet (dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkterna 24–26 och där angiven rättspraxis).
- 27 För det tredje vinner denna tolkning av artikel 6 i direktiv 2011/7 stöd av direktivets syfte. Enligt direktivets artikel 1.1, jämförd med skäl 3, syftar direktivet inte bara till att avskräcka från sena betalningar genom att förhindra att de är ekonomiskt intressanta för gäldenären, på grund av den låga eller uteblivna ränta som fakturerats i en sådan situation, utan även till att på ett effektivt sätt skydda borgenären mot sådana sena betalningar genom att tillförsäkra borgenären en så fullständig ersättning som möjligt för de indrivningskostnader som denne har haft. I skäl 19 i direktivet anges att indrivningskostnaderna också bör omfatta indrivning av administrativa kostnader och ersättning för interna kostnader till följd av sena betalningar och att syftet med ersättning i form av ett fast belopp bör vara att begränsa de administrativa och interna kostnaderna i samband med indrivning (dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkt 27 och där angiven rättspraxis).
- 28 Den omständigheten att gäldenären är sen med flera betalningar för leveranser av varor eller tillhandahållanden av tjänster av periodisk karaktär vilka följer av ett och samma avtal kan således inte leda till att det minsta fasta belopp som ska utges som ersättning för indrivningskostnader för varje sen betalning sätts ned till ett enda minsta fast belopp. En sådan nedsättning skulle först och främst innebära att artikel 6 i direktiv 2011/7 förlorade sin ändamålsenliga verkan. Såsom konstaterats i föregående punkt är syftet med denna bestämmelse inte bara att motverka sena betalningar, utan även att garantera ”ersättning för borgenärens egna indrivningskostnader”, och dessa kostnader tenderar att öka i proportion med antalet betalningar och belopp som gäldenären inte erlägger i tid. Vidare skulle en sådan nedsättning vara detsamma som att bevilja gäldenären ett undantag från artikel 6.1, vilket skulle innebära att gäldenären befriades från en del av den ekonomiska börda som följer av dennes skyldighet att för varje faktura som inte har betalats i tid utge det fasta beloppet på 40 euro, utan något ”objektivt skäl” för detta, i den mening som avses i artikel 7.1 andra stycket c i samma direktiv (se, för ett liknande resonemang, dom av den 1 december 2022, DOMUS-Software, C-370/21, EU:C:2022:947, punkt 28 och där angiven rättspraxis).

- 29 Den tjeckiska regeringen har emellertid i sitt skriftliga yttrande gjort gällande att en kumulering av flera fasta belopp från borgenärens sida, när flera periodiska betalningar enligt ett och samma avtal är försenade, skulle strida mot syftet med artikel 6.3 i direktiv 2011/7, vilket är att erbjuda skälig ersättning för de kostnader som borgenären faktiskt har haft, i syfte att avskräcka från sena betalningar. Enligt nämnda regering skulle en sådan kumulering innebära att borgenären, för de totala kostnader som uppkommit vid indrivning av flera fordringar från en enda gäldenär och som följer av samma avtal, beviljades en fast ersättning som översteg de faktiska administrativa och interna kostnaderna för indrivningen. Den ersättning i form av ett fast belopp som föreskrivs i denna bestämmelse syftar emellertid till att återspegla de faktiska kostnader som borgenären har haft och är inte av bestraffande karaktär.
- 30 I detta avseende har domstolen redan konstaterat att den rätt till ”skälig” ersättning som föreskrivs i artikel 6.3 i direktiv 2011/7 ”för alla indrivningskostnader som överskrider detta fasta belopp och som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning” avser indrivningskostnader, av vilket slag de än är, som överstiger det minsta fasta belopp om 40 euro som borgenären automatiskt har rätt till enligt artikel 6.1 i direktivet när ränta vid sen betalning kan utkrävas för en handelstransaktion, i enlighet med bland annat artikel 3 i direktivet. En sådan ersättning kan således inte täcka vare sig den del av dessa kostnader som redan ersätts genom det minsta fasta beloppet om 40 euro eller kostnader som framstår som orimligt höga med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet (dom av den 20 oktober 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punkt 39).
- 31 Artikel 6.3 i direktiv 2011/7 kan således inte åberopas för att begränsa borgenärens rätt att erhålla det fasta belopp som föreskrivs i artikel 6.1 i direktivet. Det är däremot möjligt att – med de begränsningar som angetts i föregående punkt – beakta den omständigheten att ett och samma betalningskrav omfattar flera handelstransaktioner för vilka gäldenären på förfalldagen ännu inte erlagt betalning till borgenären vid bedömningen av huruvida ersättningen för övriga indrivningskostnader som uppkommit till följd av gäldenärens sena betalning är skälig (dom av den 20 oktober 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punkt 40).
- 32 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den första frågan besvaras enligt följande: Artikel 6.1 i direktiv 2011/7, jämförd med artikel 3 i samma direktiv, ska tolkas så, att när det i ett och samma avtal föreskrivs periodiska betalningar, som var och en ska erläggas inom en viss frist, ska det minsta fasta belopp om 40 euro som föreskrivs i artikel 6.1 betalas till borgenären som ersättning för indrivningskostnader för varje sen betalning.

Den andra frågan

- 33 Den hänskjutande domstolen har ställt den andra frågan för att få klarhet i huruvida artikel 6.1 i direktiv 2011/7, jämförd med artikel 6.3 och artikel 7.1 andra stycket c i direktivet, ska tolkas så, att den utgör hinder för att en nationell domstol, med stöd av allmänna principer i nationell privaträtt, nekar en borgenär det fasta belopp som föreskrivs i den första av dessa bestämmelser, eller sätter ned nämnda belopp, när de sena betalningarna, som uppkommit inom ramen för ett och samma avtal, bland annat avser små belopp eller belopp som till och med understiger detta fasta belopp.

Huruvida den andra frågan kan tas upp till prövning

- 34 Europeiska kommissionen har uttryckt tvivel om huruvida den andra frågan kan tas upp till sakprövning, eftersom den är hypotetisk. I det nationella målet är huvudfordrans totala belopp nämligen betydligt högre än det sammanlagda beloppet för den fasta ersättning som begärts med stöd av artikel 3 i förordning nr 351/2013, genom vilken artikel 6.1 i direktiv 2011/7 har införlivats med nationell rätt.
- 35 I detta avseende erinrar EU-domstolen om att det enligt det förfarande för samarbete mellan nationella domstolar och EU-domstolen som införts genom artikel 267 FEUF uteslutande ankommer på den nationella domstolen, vid vilken målet anhängiggjorts och vilken har ansvaret för det rättsliga avgörandet, att mot bakgrund av de särskilda omständigheterna i målet bedöma såväl om ett förhandsavgörande är nödvändigt för att döma i saken som relevansen av de frågor som ställs till EU-domstolen. Följaktligen är EU-domstolen i princip skyldig att meddela ett förhandsavgörande när de frågor som ställts av den nationella domstolen avser tolkningen av unionsrätten (dom av den 8 december 2022, Google (Borttagande av påstått felaktigt innehåll), C-460/20, EU:C:2022:962, punkt 41 och där angiven rättspraxis).
- 36 En tolkningsfråga från en nationell domstol får bara aviseras då det är uppenbart att den begärda tolkningen av unionsrätten inte har något samband med de verkliga omständigheterna eller saken i det nationella målet eller då frågorna är hypotetiska eller EU-domstolen inte har tillgång till sådana uppgifter om de faktiska eller rättsliga omständigheterna som är nödvändiga för att kunna ge ett användbart svar på de frågor som ställts till den (dom av den 8 december 2022, Google (Borttagande av påstått felaktigt innehåll), C-460/20, EU:C:2022:962, punkt 42 och där angiven rättspraxis).
- 37 I förevarande fall är, såsom kommissionen har påpekat, huvudfordrans totala belopp visserligen högre än det sammanlagda beloppet för den fasta ersättning som yrkats. Härav följer emellertid inte att tolkningsfrågan är hypotetisk. Det kan nämligen inte uteslutas, i avsaknad av en uttrycklig uppgift i beslutet om hänskjutande på denna punkt, att vissa av de 25 betalningarna i fråga som inte har erlagts på förfallodagen rör små belopp eller belopp som till och med understiger det fasta belopp som fastställs i artikel 3 i denna förordning, i enlighet med artikel 6.1 i direktivet.
- 38 Denna fråga ska således prövas i sak.

Prövning i sak

- 39 Det ska inledningsvis erinras om att principen om unionsrättens företräde innebär att det bland annat åligger de nationella domstolarna att, för att kunna säkerställa den fulla verkan av samtliga unionsbestämmelser, i möjligaste mån tolka sin nationella rätt på ett sätt som är förenligt med unionsrätten (dom av den 13 november 1990, Marleasing, C-106/89, EU:C:1990:395, punkt 8, och dom av den 18 januari 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, punkt 26).
- 40 Närmare bestämt är en nationell domstol vid avgörandet av ett mål där enbart enskilda står mot varandra, såsom är fallet i det nationella målet, skyldig att, när den tillämpar bestämmelser i nationell rätt som antagits för att införliva ett direktiv, tolka dessa mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte för att uppnå ett resultat som är förenligt med det mål som eftersträvas i direktivet. Det finns dock vissa gränser för denna skyldighet. Det är bland annat förbjudet att

tolka nationell rätt *contra legem* (se, för ett liknande resonemang, dom av den 18 januari 2022, Thelen Technopark Berlin, C-261/20, EU:C:2022:33, punkterna 27 och 28 och där angiven rättspraxis).

- 41 Den hänskjutande domstolen har i förevarande fall visserligen hänvisat till allmänna principer i nationell privaträtt, däribland principen om förbud mot att tolka och tillämpa en lagbestämmelse på ett sätt som strider mot god sed. Nämnda domstol har emellertid inte angett att dessa principer utgör hinder för att tolka de tillämpliga bestämmelserna i nationell rätt i överensstämmelse med punkt 1 i artikel 6 i direktiv 2011/7, jämförd med punkt 3 i samma artikel och artikel 7.1 andra stycket c i samma direktiv.
- 42 Om en nationell domstol under dessa omständigheter tilläts neka en borgenär det fasta belopp som avses i artikel 6.1 i direktiv 2011/7, eller tilläts sätta ned nämnda belopp, skulle det vara möjligt för den domstolen att frångå sin skyldighet att ge denna bestämmelse full verkan, såsom den tolkats av EU-domstolen i dom av den 20 oktober 2022, BFF Finance Iberia (C-585/20, EU:C:2022:806), och dom av den 1 december 2022, DOMUS-SOFTWARE (C-370/21, EU:C:2022:947).
- 43 Mot bakgrund av det ovan anförda ska den andra frågan besvaras enligt följande. Artikel 6.1 i direktiv 2011/7, jämförd med punkt 3 i samma artikel och artikel 7.1 andra stycket c i samma direktiv, ska tolkas så, att den utgör hinder för att en nationell domstol, med stöd av allmänna principer i nationell privaträtt, nekar en borgenär det fasta belopp som föreskrivs i den första av dessa bestämmelser, eller sätter ned nämnda belopp, inbegripet när de sena betalningar som inträffat inom ramen för ett och samma avtal bland annat avser små belopp eller belopp som till och med understiger detta fasta belopp.

Den tredje frågan

- 44 Med hänsyn till svaret på den andra frågan saknas anledning att besvara den tredje frågan.

Rättegångskostnader

- 45 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (åttonde avdelningen) följande:

- 1) Artikel 6.1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/7/EU av den 16 februari 2011 om bekämpande av sena betalningar vid handelstransaktioner, jämförd med artikel 3 i samma direktiv,**

ska tolkas så,

att när det i ett och samma avtal föreskrivs periodiska betalningar, som var och en ska erläggas inom en viss frist, ska det minsta fasta belopp om 40 euro som föreskrivs i artikel 6.1 betalas till borgenären som ersättning för indrivningskostnader för varje sen betalning.

2) Artikel 6.1 i direktiv 2011/7, jämförd med punkt 3 i samma artikel och artikel 7.1 andra stycket c i samma direktiv,

ska tolkas så,

att den utgör hinder för att en nationell domstol, med stöd av allmänna principer i nationell privaträtt, nekar en borgenär det fasta belopp som föreskrivs i den första av dessa bestämmelser, eller sätter ned nämnda belopp, inbegripet när de sena betalningar som inträffat inom ramen för ett och samma avtal bland annat avser små belopp eller belopp som till och med understiger detta fasta belopp.

Underskrifter